

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1
MD-2033 CHIȘINĂU
Republica Moldova
Tel. +373 22-233 348,
Fax: +373 33-233 515
www.edu.md

**MINISTRY OF EDUCATION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1
MD-2033 CHIȘINĂU
Republica Moldova
Tel. +373 22-233 348,
Fax: +373 33-233 515
www.edu.md

ORDIN

Nr. 738 din 05ta august 2016
Chișinău

**Cu privire la participarea studenților
în asigurarea calității**

În atenția instituțiilor de învățământ superior

În conformitate cu recomandările de politici EHEA (European Higher Education Area - Spațiul European al Învățământului Superior) și Comunicatul Conferinței miniștrilor educației de la Erevan, 2015, studenții sunt parteneri cu drepturi depline în cadrul comunității didactice, administrative și academice la nivel național și european;

În scopul implicării studenților ca membri ai comunității academice în dezvoltarea curriculară și asigurarea calității în procesul de formare profesională la nivel universitar, emit următorul

ORDIN:

1. Se aprobă și se pun în aplicare, începând cu 1 septembrie 2016, *Recomandările cu privire la participarea studenților în asigurarea calității în învățământul superior (Anexă)*.
2. Rectorii instituțiilor de învățământ superior:
 - vor aduce la cunoștință subdiviziunilor instituționale responsabile și, prin intermediul acestora, studenților, conținutul prezentului Ordin;
 - vor organiza și monitoriza procesul de implementare a Recomandărilor aprobate
 - vor prezenta Ministerului Educației, către 15 ianuarie 2017, informații privind aplicarea prezentului Ordin.
3. Direcția învățământ superior și dezvoltare a științei și Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional:
 - vor oferi consultanța necesară privind aplicarea Recomandărilor aprobate;
 - vor monitoriza procesul de implementare a Recomandărilor în instituțiile de învățământ superior și în procesul de evaluare externă a programelor de studii și instituțional.
4. Controlul asupra executării prezentului Ordin se pune în sarcina dlui Vasile MARINA, viceministru.

Ministru Corina FUSU

Recomandări
cu privire la participarea studenților în asigurarea calității
în învățământul superior

Argument. Republica Moldova s-a alăturat Procesului Bologna în 2005 și a depus eforturi considerabile pentru a implementa reformele agreeate de Miniștrii educației pentru învățământul superior. Fiind forța motrică ale reformării învățământului superior din Europa, Procesul Bologna sprijină și încurajează participarea studenților ca un principiu cheie pentru orice sistem de învățământ superior. Încă din 2003, Miniștrii educației au decis ca sistemele naționale de asigurare a calității trebuie să includă *participarea studenților* și au afirmat că *studenții sunt parteneri cu drepturi depline în guvernarea învățământului superior*, recunoscând rolul lor important nu doar în asigurarea calității, ci în toate deciziile legate de învățământul superior. Aceste două principii au fost de asemenea reiterate recent în Comunicatul Ministerial din 2015, când Miniștrii au aprobat implicarea activă a studenților ca membri cu drepturi depline ai comunității academice în dezvoltarea curricula universitară și în asigurarea calității; sprijinirea studenților în exercitarea dreptului acestora la libertate academică și asigurarea reprezentării lor în guvernarea instituțiilor de învățământ superior.

Totodată, conform recomandărilor de politici EHEA (European Higher Education Area - Spațiul European al Învățământului Superior), studenții sunt parteneri cu drepturi depline în cadrul comunității didactice, administrative și academice, avînd, astfel, dreptul să participe la toate deciziile care se iau în cadrul instituțiilor de învățământ superior, dar și la nivel național și european. Acest principiu îl regăsim și la nivelul **asigurării calității**.

În învățământul superior se aplică mai multe principii privind asigurarea calității, inclusiv, respectarea diversității instituțiilor în mediul universitar, instituțiile la rîndul lor luîndu-și angajamentul de a crește permanent calitatea formării profesionale, dezvoltarea continuă a relației între cercetare și educație, cooperarea cu diverse agenții de asigurare a calității din spațiul european al învățământului superior – membri ai ENQA (Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior); precum și includerea **studenților ca parteneri** în comunitatea academică și revizuirea periodică a propriilor acțiuni, pentru a fi în conformitate cu liniile de acțiune ale celor mai dezvoltate țări.

La nivel european, nu există un singur model de implicare a studenților în asigurarea calității, totuși, unele niveluri de implicare pot fi identificate pe baza răspunsurilor colectate din chestionare, studiile de caz, examinarea literaturii de specialitate, în special rapoartele de monitorizare ale Procesului de la Bologna.

Astfel, **la nivel instituțional**, studenții au trei roluri principale în asigurarea calității:

- ✓ furnizarea de informație prin participarea în sondaje, grupuri de discuții etc.,
- ✓ participarea la redactarea rapoartelor de autoevaluare în procesul de evaluare externă și acreditare,
- ✓ în calitate de membri ai organelor instituționale responsabile de procesele de asigurare a calității.

La nivel național au fost identificate două roluri principale ale studenților în asigurarea calității:

- ✓ furnizarea de informații (consultări pe parcursul evaluărilor externe),
- ✓ în calitate de membri ai comisiilor de evaluare externă ale instituțiilor de învățământ superior și / sau programe de studii, în cazul în care studenții sînt observatori în cadrul echipelor de experți, sau au statut de membru, inclusiv dețin uneori pozițiile de președinte și secretar în cadrul echipelor, evident, un rol recunoscut la nivel de luare a deciziilor.

Notă: Spre exemplu, în Danemarca, Finlanda, Polonia și Scoția studenții dețin poziția de președinte și/sau secretar al echipei de experți externi; în același timp, în majoritatea țărilor (Austria, Cehia, Franța, Letonia, Slovacia etc.) studenții sunt implicați doar în calitate de observatori; iar în câteva țări, cum este Portugalia de exemplu, implicarea studenților este doar discutată și nu există o poziție unică în acest sens.

În unele țări studenții s-au organizat de sine stătător în echipe de experți de asigurare a calității. Aceste echipe oferă training-uri, promovează implicarea studenților, oferă studenților posibilități de participare în procesele de asigurare a calității, ajutor pentru furnizarea și difuzarea de informații către toate colectivele de studenți pentru creșterea gradului de conștientizare a necesității asigurării calității în învățământul superior. De exemplu, Uniunea Europeană a Studenților a stabilit un comitet director independent al propriilor experți pentru asigurarea calității în învățământul superior

În sfârșit, la **nivelul de conducere a agențiilor naționale de asigurare a calității**, studenții pot fi implicați în trei etape:

- ✓ în calitate de planificatori ai programelor de evaluare/ acreditare, în calitate de membri ai organelor consultative,

- ✓ în calitate de membri ai organelor de guvernare.

Notă: În 21 de sisteme de învățământ naționale studenții sunt membri ai organelor de conducere, cu un vot de plin drept fiind în 15 dintre ele.

Suplimentar, în afară de participarea directă a studenților în procedurile de evaluare/acreditare, există și diverse modalități de implicare în elaborarea – perfecționarea politicilor de asigurare a calității în învățământul superior: participarea în consultările publice cu factorii de decizie (Guvern, comisii parlamentare), în calitate de reprezentanți ai studenților care nu sunt implicați direct în nici un proces, dar furnizează informații cu privire la probleme discutate sau sunt implicați în diseminarea bunelor practici. Aceasta contribuie la dezvoltarea culturii calității și la acordarea credibilității proceselor respective și a rezultatelor acestora.

În contextul învățământului superior din Republica Moldova, participarea studenților în procesul de **asigurare internă a calității** se concretizează prin:

1. Contribuția la raportul de autoevaluare internă a calității – în primul rând prin contribuția la raportul pe facultăți/departamente, prin apartenența la departamentele și comisiile de asigurare a calității, organe responsabile de redactarea raportului de autoevaluare a calității la nivel de structuri universitare.

În al doilea rând, studenții sunt responsabili de redactarea unui raport general de autoevaluare a **calității instituționale**, argumentând concluziile la care au ajuns studenții vizavi de punctele tari și punctele mai slabe, de succesele, riscurile, incertitudinile sau insuccesele asigurării calității prin raportare la programele de formare profesională, criteriile, standardele și indicatorii de performanță menționați în metodologiile de evaluare a calității.

2. Participarea la procesul de evaluare a cadrelor didactice – procedură anuală obligatorie prin care studenții completează o serie de chestionare și optează pentru anumite cursuri și / sau cadre didactice.

3. Implicarea studenților în comisiile de evaluare externă urmează să se realizeze în urma obținerii certificatului de student - evaluator, ca urmare a participării la sesiunile de formare organizate de către ANACIP.

În procesul de participare /implicare a studenților în procedurile de asigurare a calității, se va ține cont de:

- ✓ procesele de asigurare a calității să fie suficient de transparente, iar rapoartele de evaluare/ acreditare să fie publicate într-o formă clară și accesibilă;
- ✓ participarea studenților trebuie să fie una veritabilă, și nu formală, simbolică;
- ✓ această muncă să fie recunoscută;

- ✓ studenții să capete cunoștințe suficiente în asigurarea calității;
- ✓ procedurile de selectare a studenților–membri în echipele de evaluare să fie transparente și corecte;
- ✓ studenții să fie percepuți ca și parteneri egali de către comunitatea academică.

Astfel, **participarea studenților** contribuie în mod constant la asigurarea calității în învățământul superior și se consideră de către experți ca o valoare adăugată a implicării acestora în evaluare /acreditare, apreciază participarea și angajamentul lor, pe care o percep ca inspirația și dorința de a vedea rezultate bune, prin participarea lor.

Evident, implicarea studenților în procesele interne sau externe de asigurare a calității oferă o îmbunătățire a acestor procese. Studenții sunt parteneri și o mare resursă, deoarece oferă adesea noi soluții, care se formalizează în îmbunătățirea continuă a rapoartelor de evaluare, inclusiv alte aspecte care nu sunt luate în considerare, sau care nu au fost abordate în mod consecvent.